

Nr 365.

Av herr **Hällgren m. fl.**, *angående bestridandet av kostnaden för hemtransport av avliden sjöman, som varit anställd å svenskt fartyg.*

Enligt sjömanslagen är svensk sjöman, befälhavare eller tillhörande den egentliga besättningen, anställd å svenskt fartyg, under vissa förhållanden vid frånträdande av tjänsten i utlandet, berättigad till viss hyra, underhåll samt fri resa till svensk hamn.

Är anställd sjöman sjuk eller skadad skall kostnaden för hans sjukvård bestridas av redaren, så länge sjömannen är kvar i tjänsten. Efter anställningstidens slut äger han jämväl åtnjuta upptill sex veckors sjukvård på redarens bekostnad eller om han är svensk och vårdas utom riket, tolv veckor efter avmönstringen. Han är dessutom berättigad till fri resa med underhåll till sin hemort här i riket.

Dör sjöman, skall befälhavaren sörja för hans begravning och om dödsfallet underrätta hans närmaste anhöriga. Den senare skyldigheten överflyttas på redaren, då fartyget förolyckas med man och allt.

Kostnaden för sjömans begravning skall bestridas av redaren, om dödsfallet inträffat, medan sjömannen var kvar i tjänsten. Samma lag gäller, där sjöman efter anställningens upphörande dör, medan han ännu vårdas på redarens bekostnad.

Enligt lag om försäkring för olycksfall i arbete skall redare i egenskap av arbetsgivare ha sina arbetare, d. v. s. sjömän, försäkrade och härför erlägga försäkringsavgifter. Under vissa förutsättningar kan lindring i sådan försäkringsavgift medgivas, om arbetsgivaren det begär och, där det finnes erforderligt, ställer säkerhet. Vid skada till följd av olycksfall i arbete har arbetsgivare tillerkänts viss rätt att avdraga från sjukpenning, livränta, begravningshjälp eller annan ersättning vad i anledning av olycksfallet för motsvarande ändamål utgives för tid, under vilken ersättningen enligt försäkringen utgår.

Denna lag om försäkring för olycksfall i arbete upphäver givetvis icke redares skyldigheter enligt sjömanslagen, utan få väl bestämmelserna tolkas på det sättet, att om redares förpliktelser enligt sistnämnda lag i kostnads-hänseende överstiga den enligt olycksfallslagen utgående ersättningen svarar redaren för merkostnaderna.

Om i sådana fall, där svensk konsuls bistånd ej kunnat erhållas, befälhavare nödgats för svensk sjömans sjukvård eller begravning göra utgift, som icke ålegat redaren, äger denne därför undfå ersättning av statsmedel.

Upphör till följd av fartygs förolyckande svensk sjömans anställning i

utlandet, äger han rätt att erhålla fri resa till sin hemort här i riket med hyra och underhåll under resan. Kostnaden för sjömans hemresa med underhåll skall då bestridas med statsmedel. För förlust av effekter vid fartygs förolyckande svarar redaren.

Enligt konsulsförordningen är det i utlandet svensk konsul som har att lämna svensk sjöman det bistånd han är i behov av samt försträcka nödiga medel. Konsul har även att vid befälhavares frånfälle draga försorg om begravning utav avliden svensk sjöman, antingen kostnaden härför i sista hand skall bestridas av redare eller genom statsmedel.

Om således svensk sjöman drabbas av sjukdom och kvarlämnas av fartyget i utlandet är han berättigad till fri sjukvård under viss tid, varmed följer rätt till fri hemresa på redarens bekostnad. Efter hemkomsten är han berättigad till fri sjukvård under återstående sjukvårdstiden och, om han under tiden avlider, begravning på redarens bekostnad.

Men om en svensk sjöman genom fartygs förolyckande eller på annat sätt avlider i utlandet har redaren ingen skyldighet att föranstalta om hemtransport utan endast att begrava honom på platsen. Vill den avlidnes familj ha honom begravd i hemorten får den själv draga försorg härom samt bestrida kostnaderna. Då en avliden sjömans familj många gånger saknar möjlighet härtill har den måst finna sig uti att den avlidne begravas i ett främmande land, allt under det familjens högsta önskan varit att få honom begravd i hemorten.

Det kan genom olika inverkan omständigheter hända att vid svenskt fartygs förlisning på utländsk kust vid Östersjön omkommen svensk sjöman mot de anhörigas vilja blir begravd där, att den avlidnes familj sedermera genom myndigheterna ordnar och bekostar hemtransport för jordande i hemorten och att redaren för sina kostnader vid begravningen i utlandet uttager ersättning av begravningshjälpen från riksförsäkringsanstalten.

Fall kan också tänkas där redare för mindre fartyg icke har råd att betala den hemtransportkostnad för avliden sjöman som överstiger begravningshjälpen till följd av lag om försäkring för olycksfall i arbete. I ett fall omkom redarens egen son under en storm vid Danmarks kust. En allmän insamling möjliggjorde härvidlag hemtransport och begravning i den svenska hemorten.

Då en hel del av de på svenska handelsflottan inmönstrade under året omkomna sjömännen bli borta och endast en del återfunna och identifierade är antagligt att hemtransportkostnaderna icke komma att röra sig om några avsevärda belopp, därest man exempelvis begränsar sig till europeiska eller skandinaviska farvatten, antingen det kan anses lämpligast kostnaderna skola bestridas av redaren såsom arbetsgivare med möjlighet till ersättning genom försäkring eller, i den mån nu utgående begravningshjälp ej förslår, genom statsmedel. Vår tids utveckling i teknik och kommunikationer underlättar betydligt vidtagande av hemtransport.

Den riskfyllda uppgift våra sjömän utöva på den svenska handelsflottan är för landet så betydelsefull att om de härvid låta sina liv det bör förunnas deras efterlämnade anhöriga, om dessa så önska och det i övrigt är möjligt, få de avlidna begravda i sina hemorter.

I anledning av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag till sådana bestämmelser uti sjömanslagen och andra därav berörda författningar att å svenskt fartyg anställd sjöman som avlider skall, om hans anhöriga det önskar, på redares eller statens bekostnad hemtransporteras att begravas i hemorten.

Stockholm den 22 januari 1936.

Algot Törnkvist.

Harald Hallén.

Elof Hällgren.

Carl Lindberg
i Stockholm.